

Apteekkien lääkitysturvallisuustyö edistää kansanterveyttä

Aptekeissa tehdään päivittäin lääkitysturvallisuutta edistäviä työtä.

Lääkitysturvallisuustyöhön sisältyy muun muassa lääkkeen annostuksen, interaktioiden ja käyttötarkoituksen tarkistaminen sekä lääkityspoikkeamista ja läheltä piti -tilanteista ilmoittaminen. Lääkitysturvallisuustyöllä vähennetään lääkkeiden käyttöön liittyviä turhia kustannuksia ja kevennetään muun terveydenhuollon kuormitusta.

Lääkitysturvallisuustyötä tehdään myös itsehoidon neuvonnassa.

Apteekit ovat usein ainoa paikka, jossa asiakas tapaa terveydenhuollon ammattilaisen ennen itsehoitovalmisteen käytön aloittamista. Itsehoidossa annetun neuvonnan merkitystä on havainnointu seuraavalla sivulla reikäjuustomallin avulla.

Myös reseptilääkkeisiin liittyvä neuvonta ja hoidon onnistumisen seuranta ovat tärkeä osa lääkitysturvallisuustyötä.

Hyvänä esimerkkinä toimii farmasian ammattilaisten antama inhalaattoreiden käytön neuvonta, jonka merkitystä lääkehoidon onnistumisessa on havainnointu seuraavan sivun potilastapauksessa. Väärä inhalointitekniikka johtaa aina heikkoon tai jopa epäonnistuneeseen hoitoon.

Lääkemääräysten korjaaminen sekä interaktioiden **selvittäminen** säästää valtiolta yhteensä **7 miljoonaa** euroa vuodessa!*

Potilaiden **kannustaminen lääkehoidon noudattamiseen** säästää arviolta **72 miljoonaa** euroa vuodessa!*

Apteekkien antama **itsehoidon neuvonta** säästää valtiolta jopa **885 miljoonaa** euroa vuodessa!*

*Apteekkariliiton vuoden 2015 selvityksen mukaan

Suorat kustannukset

= välittömät kustannukset asiakkaille ja valtiolle

- Ilman lääkeneuvontaa asiakas saattaa maksaa tarpeettomasta tai väärästä lääkkeestä, mikä aiheuttaa hänelle suoraa taloudellista haittaa.
- Korvattuna tai toimeentulotukeen toimitettuna turhat lääkkeet aiheuttavat merkittäviä kustannuksia valtiolle. On siis hyvä tarkistaa lääkkeen tarpeellisuus myös näissä tapauksissa.
- Apteekissa suoritettu lääkevaihto säästi valtiolta vuonna 2020 reilu 75 miljoonaa euroa!**

Epäsuorat kustannukset

= epätarkoituksenmukaisen lääkehoidon seurausten aiheuttamat kustannukset

- Epäonnistunut lääkehoito voi johtaa päivystyskäyntiin, vuodeosastohoitoon, ylimääräisiin laboratoriotutkimuksiin tai jopa intensiivisempiin sairaalajaksoihin.
- Potilaan päätyessä sairaalalomalta myös hänen palkkatulonsa laskevat, mikä aiheuttaa epäsuoraa taloudellista haittaa.

Proviisoriopiskelijat
Iida Hermonen
Mira Leinonen
Elsa Luosa
Helsingin yliopisto
Farmasian tiedekunta

Lähteet
Suomen Apteekkariliitto, Yliopiston apteekki ja PwC: Apteekkien neuvonnan tuottamat säästöt yhteiskunnalle ja terveydenhuollolle, Asiantuntija-arvio 2015
****Kansaneläkelaitos:** Suomen lääketilasto 2020

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

valo
Valtakunnallinen apteekkien
lääkitysturvallisuushjelma

Astmapotilas apteekissa: esimerkki itsehoidon läheltä piti -tilanteesta

Hei! Voinko olla avuksi?

Hei, missäs teillä on Resilar? Se on hyvä lääke.

Onko yskä jatkunut pitkään?

Joo, pidemmän aikaa ja etenkin öisin.

Voisiko kyse olla pitkittyneestä flunssasta?

Ei oo flunssaa, yskittää vaan.

Oletteko käyttänyt muita lääkkeitä kuin Resilaria?

No astmaan olen käyttänyt kortisonisuihketta. Mutta eipä se yskään auta.

Oletteko kokeillut avaavaa lääkettä?

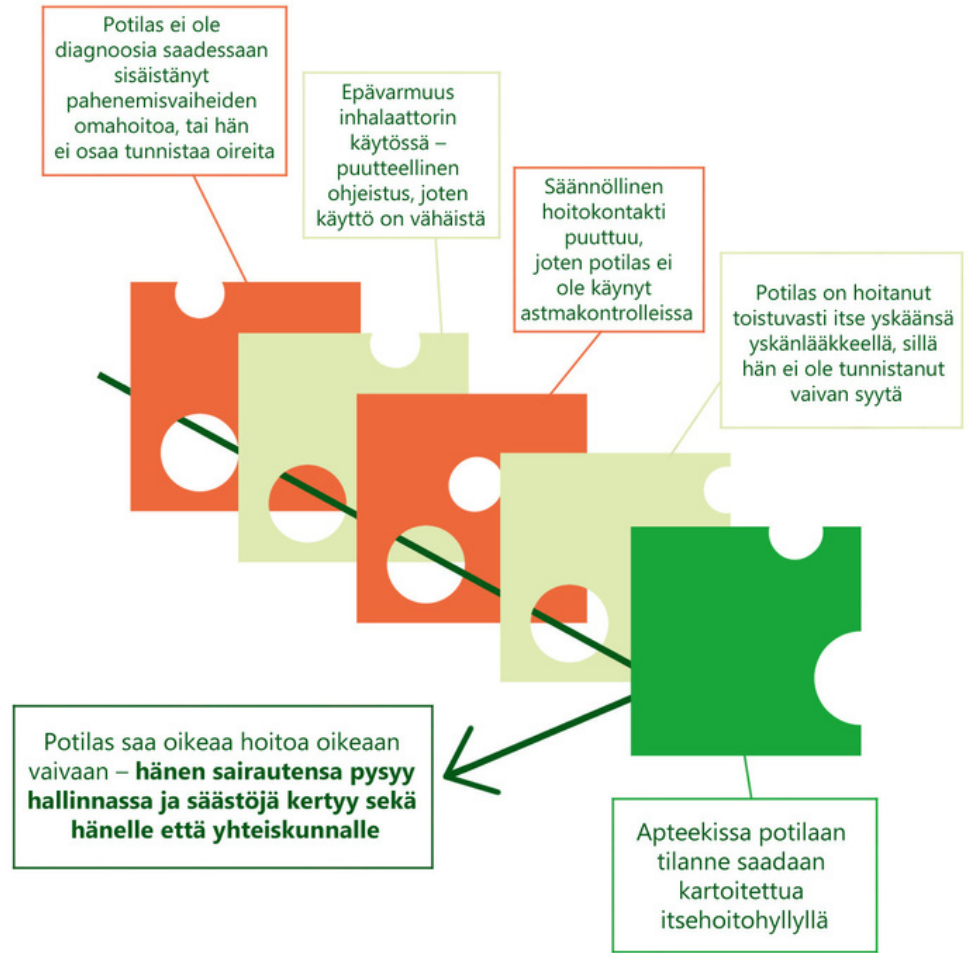
No ei mulla ole mitään astmakohtauksia tullut niin en ole käyttänyt. Enkä oikeestaan edes tiedä miten se toimii.

Milloin olette viimeksi käynyt astmakontrollissa?

En varmaan kertaakaan. Eihän sinne pääse kun on niin pitkän jonot.

Kuvailemanne oireet viittaavat astman pahenemisvaiheeseen ja tehokkain lääke sen hoitoon on astman avaava lääke. Suosittelen olemaan yhteydessä terveyskeskukseen, sillä pitkittynyt yskä voi olla oire astman pahenemisesta.

Ihanko totta? Enpä olis arvannut. Ehkä jätän sen Resilarin nyt ostamatta ja testaan Ventolinea. Ja koitan myös päästä sinne kontrolliin. Kiitos!

Perustuu todelliseen HaiPro läheltä piti -ilmoitukseen

- Farmaseuttien ja proviisoreiden tekemällä lääkitysturvallisuustyöllä edistetään kansanterveyttä
- Apteekeilla raportoidaan olevan arviolta 60 miljoonaa asiakaskontaktia vuodessa
 - Yli kymmenen apteekkikäyntiä vuodessa asukasta kohden
 - Määrä on lähes kaksinkertainen muuhun terveydenhuoltoon verrattuna
- Farmasian ammattilaisten rooli kansanterveyden edistäjinä on hyvin keskeinen
- Hyödyntämällä farmasian ammattilaisten osaamista nykyistä tehokkaammin voidaan kansanterveyttä edistää ja hoitaa paremmin yhdessä muun terveydenhuollon kanssa